

AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM.
BRONISŁAWA CZECHA
W KRAKOWIE

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2016/2017

Wydział Rehabilitacji Ruchowej

Kierunek studiów: Fizjoterapia studia licencjackie I stopnia

Profil: Praktyczny

Forma studiów: Stacjonarne

Kod kierunku: 722

Stopień studiów: I

Specjalności: bez specjalności

1 PRZEDMIOT

NAZWA PRZEDMIOTU	Wybrane elementy z terapii zajęciowej - terapia sztuką /do wyboru/
KOD PRZEDMIOTU	RR722 PSB1
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty do wyboru
LICZBA PUNKTÓW ECTS	2
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
SEMESTRY	2

2 FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁAD	ĆWICZENIA	SEMINARIUM	ZAJĘCIA LABORATORYJNE	ZAJĘCIA KLINICZNE
2	14	0	0	28	0

3 CELE PRZEDMIOTU

- Cel1 Poznanie różnorodnych technik stosowanych w terapii sztuką, przydatnych w procesie korygowania różnego rodzaju dysfunkcji fizycznych, intelektualnych i emocjonalno - społecznych.
- Cel2 Ukazanie potrzeby wyzwalań twórczego potencjału jednostki, autokreacji i dążenia do samorealizacji jako siły przywracającej sens istnienia i umożliwiającej powrót do normalności.
- Cel3 Ukazanie możliwości wykorzystania prac plastycznych jako środka wyrazu pozawerbalnego, który pozwala szczerze i prawdziwie opowiedzieć twórcy o sobie, ujawnia w sposób niezafałszowany jego złe i dobre doświadczenia, pozwala poznać stopień rozwoju umysłowego autora, kondycję jego psychiki, umożliwia odczytać nawet najpilniej strzeżone sekrety i traumatyczne przeżycia.
- Cel4 Zapoznanie z rodzajami arteterapii, wykorzystującymi m.in. ludoterapię, która spełnia ważne funkcje: integracyjną, rekreacyjną i katarską, umożliwia szybką konsolidację grupy i przyspiesza procesy terapeutyczne.
- Cel5 Wyposażenie studentów w umiejętność swobodnego posługiwania się językiem sztuki i różnorodnymi technikami, które wspomagają eliminowanie dysfunkcji dzieci i dorosłych.
- Cel6 Uświadomienie możliwości terapii sztuką w niwelowaniu problemów psychospołecznych wynikających z niepełnosprawności, kalectwa i przewlekłej choroby.

4 WYMAGANIA WSTĘPNE

- 1 Podstawowe wiadomości z zakresu sztuki.
- 2 Umiejętność samodzielnego, kreatywnego myślenia.
- 3 Posiadanie podstawowej sprawności w zakresie dużej i małej motoryki.

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

- EK1 Wiedza: Posiada wiedzę z zakresu najbardziej przydatnych technik terapii sztuką i form pracy wykorzystywanych w eliminowaniu różnych rodzajów dysfunkcji.
- EK2 Umiejętności: Umie swobodnie korzystać z języka sztuki i inspirować działania rozwijające twórczy potencjał pacjentów - podopiecznych. Potrafi dokonywać analizy prac plastycznych i umie właściwie je interpretować. Potrafi organizować zajęcia terapeutyczne wykorzystujące medium sztuki w pracy z dziećmi i dorosłymi.
- EK3 Kompetencje społeczne: Posiada dużą wrażliwość i empatię. Zachowuje autonomię własną oraz uznaje autonomię innych osób i grup społecznych, z którymi współpracuje, jak również autonomię odbiorców swoich działań zawodowych.

6 TREŚCI PROGRAMOWE

ĆWICZENIA

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	Wybrane elementy z terapii zajęciowej - terapia sztuką - definicja, cele, funkcje i techniki.	1
W2	Teoretyczne podstawy arteterapii jako szeroko rozumianej terapii sztuką, wykorzystującej różne media sztuki, ułatwiające ekspresję twórczą.	1
W3	Terapia sztuką - wyzwalać twórczego potencjału jednostki jako siły przywracającej jej dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny.	1
W4	Ludoterapia - zabawa i jej rola w prowadzeniu zajęć terapeutycznych. Integracja grupy. Wyzwalanie naturalnej spontaniczności ułatwiającej przełamanie bariery wstydu i nieśmiałości. Zabawy z grupą pacjentów.	1
W5	Twórca i jego dzieło. Proces twórczy jako siła uzdrawiająca - łączenie różnych mediów sztuki. Projektowanie, wykonywanie i prezentacja "na wybiegu" papierowych strojów.	1

ĆWICZENIA

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W6	Sztuka użytkowa przykładem kreatywnych zajęć terapeutycznych. Tworzenia artystycznych artefaktów w oparciu o polską wielowiekową tradycję Świąt Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy. Kształtowanie empatii, korygowanie zaburzonych relacji osób dysfunkcyjnych w rodzinie, grupie i środowisku.	1
W7	Eliminowanie dysgrafii i afazji motorycznej (zaburzenia w mówieniu, czytaniu, rozumieniu i pisaniu). Kaligrafia. Rola doboru atrakcyjnych i niekonwencjonalnych narzędzi służących pisaniu. Usprawnianie grafomotoryki.	1
W8	Twórczość plastyczna jako środek komunikacji pozwarebalnej. Testy rysunkowe. Przykłady prac prezentujących dysfunkcje fizyczne, psychiczne i społeczne.	1
W9	Usprawnianie koordynacji psychomotorycznej. Wpływ samodzielnie wykonanych artefaktów na dobrostan psychofizyczny osób dysfunkcyjnych. "Zabawki z lamusa".	1
W10	Sztuka origami i możliwości jej wykorzystania w zajęciach terapeutycznych. Zwiększanie stopnia samooceny pacjenta poprzez zapewnienie sukcesu i satysfakcjonującą zabawę. Katartyczna rola sztuki.	1
W11	Grafika. Tworzenie pełnowartościowych dzieł sztuki przez pacjentów nieobdarzonych talentem plastycznym. Wpływ sukcesu twórczego na jednostkę.	1
W12	Land art - sztuka ziemi. Otaczający nas świat jako źródło inspiracji i medium działań twórczych.	1
W13	Omówienie sposobu przygotowania portfolio - zasady doboru materiałów do prezentacji.	1
W14	Posumowanie. Wykorzystanie medium sztuki w terapii.	1
	RAZEM	14

ZAJĘCIA KLINICZNE

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L1	Zajęcia organizacyjne: zapoznanie z tematyką zajęć laboratoryjnych i głównymi celami przedmiotu "Wybrane elementy z terapii zajęciowej - terapia sztuką" oraz formą prowadzenia zajęć laboratoryjnych. Omówienie warunków uzyskania zaliczenia. Zapoznanie z literaturą przedmiotu.	2
L2	Zajęcia integracyjne: "Zabawa i jej rola w prowadzeniu zajęć terapeutycznych". Kształtowanie postaw umożliwiających przełamywanie bariery wstydu i nieśmiałości, integrowanie grupy. Zabawy: "Krzesła", "Koło", "Rozmowa"	2
L3	"Pokaz mody" - projektowanie papierowych strojów. Łączenie różnych mediów sztuki, zajęcia rozwijające pomysłowość i ekspresję twórczą. Tworzenie więzi współpracujących ze sobą osób, usprawnianie małej i dużej motoryki. Kształtowanie umiejętności dystansowania się do samego siebie.	2
L4	Sztuka użytkowa - ozdoby świąteczne - wykonywanie pisanek z płatków kwiatów, suszonych ziół i kuchennych przypraw. Tworzenie ozdób świątecznych wykorzystujących głęboko osadzone w tradycji i kulturze Święta Wielkanocne. Kształtowanie empatii, korygowanie zaburzonych relacji społecznych i emocjonalnych dysfunkcyjnego pacjenta w grupie i rodzinie.	4
L5	Usprawnianie małej motoryki - Kaligrafia. Nauka pisania z wykorzystaniem narzędzi zaskakujących współczesnego człowieka. Nauka pisania z użyciem dawno zapomnianych narzędzi takich jak atrament, klasyczne pióro ze stalówką, lewo i prawostronnie ścięty patyk, pióro gęsie i bambusowe. Korygowanie zaburzonej koordynacji wzrokowo - ruchowej i sprawności manualnej.	4

ZAJĘCIA KLINICZNE

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L6	Rysunek jako forma przekazu pozawerbalnego i narzędzie dostarczające informacji diagnostycznych z zakresu różnych dysfunkcji. Testy rysunkowe: "Osoba w deszczu", "Dom", "Drzewo", "Osoba", "Rodzina" i ich rola w procesie diagnozowania i wspomagania terapii. Poznanie emocji, przeżyć lęków i frustracji osób dysfunkcyjnych. zapoznanie z głównymi wyznacznikami graficznymi umożliwiającymi interpretację i diagnozowanie pacjenta.	2
L7	Tworzenie zabawek. Dialog z najprostszym tworzywem plastycznym - plastikowe kubki i sznurek. Nauka wykonywania prostych zabawek usprawniających manualnie, logopedycznie, poprawiających motorykę i koordynację ruchową.	2
L8	Sztuka origami - latające maszyny. Wykorzystanie dalekowschodniej sztuki składania papieru do rozwijania umiejętności manualnych, usprawniania osób z zaburzeniami narządów ruchu i problemami z koncentracją. Wzmacnianie poczucia własnej wartości u osób z niską samooceną.	2
L9	Recykling w sztuce. Wykorzystanie zużytych butelek do tworzenia dzieł sztuki użytkowej. Poznanie techniki, przy pomocy której pacjent jest w stanie samodzielnie kreować własny świat, znajdować nowe cele i podnosić samoocenę. Kształtowanie poczucia estetyki w trakcie samodzielnego wykonywania artefaktów.	4
L10	Grafika - drukowanie liści. Zajęcia plastyczne wykorzystujące technikę frottage pozwalającą każdemu twórcy odnieść artystyczny sukces. Ćwiczenia pozwalające zredukować negatywne emocje, napięcia i stres, uwierzyć w siebie i własne możliwości. Wykorzystanie natury do tworzenia niepowtarzalnych dzieł sztuki. Ćwiczenie koncentracji, poprawianie małej motoryki.	2
L11	Zabawy z lamusa. Ludoterapia w procesie rehabilitacji. "Gra w klasy", "Gra w gumę", "Gra w kapsle". Usprawnianie koordynacji psychomotorycznej.	1
L12	Podsumowanie zajęć i zaliczenie.	1
	RAZEM	28

7 METODY DYDAKTYCZNE

- M1 Ćwiczenia projektowe
- M2 Praca w grupach
- M3 Wykłady
- M4 Ćwiczenia laboratoryjne
- M5 Studium przypadku
- M6 Prezentacje multimedialne

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	42
Konsultacje przedmiotowe	0
Egzaminy i zaliczenia w sesji	0
Inne	
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	0
Opracowanie wyników	0
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	0
Inne	0
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2

9 METODY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1	Ćwiczenie praktyczne
F2	Obserwacja
F3	Aktywność na zajęciach
F4	Projekt indywidualny
F5	Projekt zespołowy

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1	Obserwacja
P2	Aktywność na zajęciach
P3	Portfolio

OCENA AKTYWNOŚCI STUDENTA BEZ UDZIAŁU NAUCZYCIELA AKADEMICKIEGO

1	Ćwiczenie praktyczne z liternictwa - kaligrafii
---	---

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 3	Student ma podstawową wiedzę z zakresu terapii sztuką. Posiada minimum wiadomości dotyczących jej podstawowych funkcji: poznawczej, rehabilitacyjnej, rekreacyjnej i profilaktycznej i resocjalizacyjnej. Opanował minimum warsztatu terapeuty posługującego się medium sztuki. Przygotował portfolio.
NA OCENĘ 4	Wie, na czym polega terapia przez sztukę. Wykazuje dobrą znajomość technik plastycznych stosowanych w terapii różnych rodzajów dysfunkcji dzieci i dorosłych. Przygotował kompletne portfolio.
NA OCENĘ 5	Posiada szeroką wiedzę z zakresu twórczej terapii i jej różnorodnych funkcji. Zna język sztuki i jego przydatność w rozpoznawaniu dysfunkcji oraz w działaniach profilaktycznych, reedukacyjnych i resocjalizacyjnych. Umiejętnie wykorzystuje medium sztuki w praktyce. Z zaangażowaniem i ciekawie wykonał portfolio.
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	

NA OCENĘ 3	Student umie posługiwać się językiem sztuki i świadomie korzystać z różnych jego mediów. Wykazuje minimalną aktywność w realizacji ćwiczeń laboratoryjnych.
NA OCENĘ 4	Świadomie wykorzystuje różne media sztuki i potrafi dostosowywać je do szeroko rozumianej terapii. Realizuje prawidłowo zadania indywidualne i wykazuje przeciętną kreatywność.
NA OCENĘ 5	Świadomie wykorzystuje różne media sztuki i potrafi stosować je w szeroko rozumianej terapii. Potrafi dokonywać analizy artefaktów, trafnie je interpretować i wyciągać wnioski w celu podjęcia stosownych działań terapeutycznych. Jest aktywny i kreatywny na zajęciach.
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 3	Student wykazuje cechy otwartości i empatii. potrafi podmiotowo traktować drugiego człowieka. W sposób zadowalający wchodzi w interakcje z innymi członkami grupy podczas realizacji zadań zespołowych.
NA OCENĘ 4	Studenta cechuje wrażliwość. Potrafi tworzyć atmosferę sprzyjającą ujawnianiu uczuć, emocji i problemów, które pomagają przeciwdziałać napięciom, niepowodzeniom i frustracji. Motywuje innych do współpracy.
NA OCENĘ 5	Student posiada dużą wrażliwość i empatię. Ma pozytywny stosunek do siebie i innych. Przejawia wysoki poziom wrażliwości, percypowania, poznawania i rozumienia sztuki oraz jej praktycznego wykorzystania. Jest zaangażowany i kreatywny.

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	METODY DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K_W05 K_W08 K_W09 K_U01 K_U02 K_U10 K_U11 K_U12 K_K01 K_K02 K_K03	Cel1 Cel2 Cel3 Cel5	W1 W2 W3 W4 W5 W6 W7 W8 W9 W10 W11 W12 W13 L1 L2 L3 L4 L5 L6 L7 L8 L9 L10 L11 L12		F5 F4 F3 F2 F1 P1 P2
EK2	K_W05 K_W08 K_W09 K_U01 K_U02 K_U10 K_U11 K_U12 K_K01 K_K02 K_K03	Cel2 Cel4 Cel6	W2 W3 W4 W5 W6 W7 W8 W9 W10 W11 W12 L2 L3 L4 L5 L6 L7 L8 L9 L10 L11		F3 F2 F1 P1 P2
EK3	K_W05 K_W08 K_W09 K_U01 K_U02 K_U10 K_U11 K_U12 K_K01 K_K02 K_K03	Cel4 Cel5 Cel6	W1 W3 W4 W5 W6 W7 W8 W9 W10 W11 W12 W13 L1 L2 L3 L4 L5 L6 L7 L8 L9 L10 L11		F5 F4 F3 F2 F1 P2

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA:

- 1 **Arciszewska - Binnebesse Alina** — *Szczęśliwy świat tworzenia, czyli arteterapia, materiały metodyczne do pracy z dziećmi, młodzieżą oraz osobami dorosłymi, w szkołach i gimnazjach, w placówkach szkolnowychowawczych szkolnictwa specjalnego, w świetlicach szkolnych i terapeutycznych, na koloniach, obozach i wycieczkach.*, Toruń, 2003, BEA
- 2 **Red. Wiesław Karolak, Barbara Kaczorowska** — *Arteterapia w medycynie i edukacji*, Łódź, 2008, Wyższa szkoła Humanistyczno Ekonomiczna
- 3 **Oster Gerald D. Gould Patricia** — *Rysunek w psychoterapii*, Gdańsk, 2003, GWP
- 4 **Falski Marian** — *Elementarz*, Warszawa, 2010, WSiP

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- 1 **Pokorna Miluse** — *Kaligrafia. Sztuka pisanie*, Warszawa, 2006, RM
- 2 **Polskie Stowarzyszenie Terapii przez Sztukę** — *arteterapia.pl*, Lublin, 2013, Wydział Artystyczny UMCS
- 2 **You Tube** — *Kaligrafia - filmy*, San Bruno, 2006, You Tube USA

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

dr hab. Marek Pokutycki (kontakt: pokutycki@poczta.fm)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

dr hab. Marek Pokutycki (kontakt: pokutycki@poczta.fm)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejscowość, data)	(odpowiedzialny za przedmiot)	(kierownik)	(dziekan)
---------------------	-------------------------------	-------------	-----------

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....